Türk Liras? ile Sözle?me Akdetme Zorunlulu?una Dair Düzenlemenin Detaylar? Yay?mland?

9 Kas 2018

Türkiye'de yerle?ik ki?ilerin, kendi aralar?nda akdedecekleri sözle?melerde yer alan ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak belirlenmesi konusundaki s?n?rlamalara dair 13 Eylül 2018 tarihinde yürürlü?e giren Türk Paras?n?n K?ymetinin Korunmas? Hakk?nda 32 Say?l? Karar'a eklenen Madde 4(g)'nin uygulamas?na ili?kin detaylar ve kural?n istisnalar? yay?mland?.

Yasak Kapsam?ndaki Sözle?meler

Türkiye'de yerle?ik ki?iler; kendi aralar?nda akdedecekleri a?a??daki sözle?meler bak?m?ndan sözle?me bedelini ve bu sözle?melerden kaynaklanan di?er ödeme yükümlülüklerini döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararla?t?ramazlar:

- Konusu serbest bölgeler dahil yurt içinde yer alan gayrimenkuller olan, konut ve çat?l? i? yeri dâhil gayrimenkul sat?? sözle?meleri;
- Konusu serbest bölgeler dahil yurt içinde yer alan gayrimenkuller olan, konut ve çat?l? i? yeri dâhil gayrimenkul kiralama sözle?meleri;
- ?? sözle?meleri (yurt d???nda ifa edilecek olan sözle?meler hariç olmak üzere);
- A?a??da belirtilenler d???nda kalan dan??manl?k, arac?l?k ve ta??mac?l?k dâhil hizmet sözle?meleri:
    - Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile vatanda?l?k ba?? bulunmayan ki?ilerin taraf olduklar? hizmet sözle?meleri;
    - ?hracat, transit ticaret, ihracat say?lan sat?? ve teslimler ile döviz kazand?r?c? hizmet ve faaliyetler kapsam?nda yap?lan hizmet sözle?meleri,
    - Türkiye'de yerle?ik ki?ilerin yurt d???nda gerçekle?tirecekleri faaliyetler kapsam?nda yap?lan hizmet sözle?meleri,
    - Türkiye'de yerle?ik ki?ilerin, kendi aralar?nda akdedecekleri, Türkiye'de ba?lay?p yurt d???nda sonlanan ve yurt d???nda ba?lay?p Türkiye'de sonlanan elektronik haberle?me ile ilgili hizmet sözle?meleri.
- Eser sözle?meleri (16/12/1999 tarihli ve 4490 say?l? Türk Uluslararas? Gemi Sicili Kanunu ile 491 say?l? Kanun Hükmünde Kararnamede De?i?iklik Yap?lmas?na Dair Kanunda tan?mlanan gemilerin in?as?, tamiri ve bak?m? hariç);
- Ta??t ve i? makinelerinin sat??? veya kiralamas?na ili?kin sözle?meler. 13 Eylül 2018 tarihinden önce yap?lan sözle?meler bak?m?ndan sözle?me bedelinin Türk Liras?'na çevrilmesi konusunda uyarlama zorunlulu?u getirilmemi?tir.

?stisna Hükümleri

Türkiye'de yerle?ik ki?ilerin kendi aralar?nda akdedecekleri a?a??da belirtilen sözle?melerde sözle?me bedelini ve bu sözle?melerden kaynaklanan di?er ödeme yükümlülüklerini döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararla?t?rmalar? mümkündür:

- Menkul sat?? sözle?meleri (i? makineleri ve ta??t sat?? sözle?meleri hariç olmak üzere)
- Menkul kiralama sözle?meleri (i? makineleri ta??t kiralama sözle?meleri hariç olmak üzere)

- Bili?im teknolojileri kapsam?nda yurt d???nda üretilen yaz?l?mlara ili?kin sat?? sözle?meleri ile donan?m ve yaz?l?mlara ili?kin lisans ve hizmet sözle?meleri
- A?a??da say?lan kapsamda yap?lan finansal kiralama sözle?meleri:
    - 4490 say?l? Türk Uluslararas? Gemi Sicili Kanunu ile 491 say?l? Kanun Hükmünde Kararnamede De?i?iklik Yap?lmas?na Dair Kanunda tan?mlanan gemilere ili?kin finansal kiralama (leasing) sözle?meleri; ve
    - Türk Paras? K?ymetini Koruma Hakk?nda 32 Say?l? Karar?n 17 ve 17/A maddeleri kapsam?nda yap?lacak finansal kiralama (leasing) sözle?meleri
- Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile vatanda?l?k ba?? bulunmayan Türkiye'de yerle?ik ki?ilerin taraf oldu?u i? sözle?meleri
- Kamu kurum ve kurulu?lar? ile Türk Silahl? Kuvvetlerini Güçlendirme Vakf? ?irketlerinin taraf oldu?u sözle?meler (gayrimenkul sat?? ve gayrimenkul kiralama d???nda)
- Kamu kurum ve kurulu?lar?n?n taraf oldu?u döviz cinsinden veya dövize endeksli ihaleler, sözle?meler ve milletleraras? andla?malar?n ifas? kapsam?nda olmak kayd?yla; yüklenicilerin üçüncü taraflarla akdedece?i sözle?meler (gayrimenkul sat??, gayrimenkul kiralama ve i? sözle?meleri d???nda)
- Hazine ve Maliye Bakanl???n?n 28/3/2002 tarihli ve 4749 say?l? Kamu Finansman? ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakk?nda Kanun kapsam?nda gerçekle?tirdi?i i?lemlerle ilgili olarak bankalar?n taraf oldu?u sözle?meler
- Türk Paras?n?n K?ymetini Koruma Hakk?nda 32 Say?l? Karar hükümleri sakl? kalmak kayd?yla, sermaye piyasas? araçlar?n?n (yabanc? sermaye piyasas? araçlar? ve depo sertifikalar? ile yabanc? yat?r?m fonu paylar? da dahil olmak üzere) döviz cinsinden olu?turulmas?, ihrac?, al?m sat?m? ve yap?lan i?lemlere ili?kin yükümlülükler
- A?a??da say?lanlar?n taraf? oldu?u i? ve hizmet sözle?meleri:
    - D??ar?da yerle?ik ki?ilerin Türkiye'de bulunan ?ube, temsilcilik, ofis, irtibat bürolar?
    - D??ar?da yerle?ik ki?ilerin Türkiye'de bulunan do?rudan veya dolayl? olarak yüzde elli ve üzerinde pay sahipliklerinin bulundu?u ?irketler
    - Serbest bölgedeki faaliyetleri kapsam?nda serbest bölgelerdeki ?irketlerin taraf oldu?u i? ve hizmet sözle?meleri
- A?a??da say?lanlar?n akdetti?i (gayrimenkul sat??, gayrimenkul kiralama ve i? sözle?meleri haricindeki) tüm sözle?meler:
    - Türkiye'de yerle?ik yolcu, yük veya posta ta??ma faaliyetinde bulunan ticari havayolu i?letmeleri;
    - Hava ta??ma araçlar?na, motorlar?na ve bunlar?n aksam ve parçalar?na yönelik teknik bak?m hizmeti veren ?irketler;
    - Sivil havac?l?k mevzuat? kapsam?nda havalimanlar?nda yer hizmetleri yapmak üzere çal??ma ruhsat? alan veya yetkilendirilen kamu ya da özel hukuk tüzel ki?ili?i statüsündeki kurulu?lar ile söz konusu kurulu?lar?n kurduklar? i?letme ve ?irketler ile do?rudan veya dolayl? olarak sermayelerinde en az %50 hisse oran?na sahip oldu?u ortakl?klar

?stisna ve Kurallar?n Uygulanmas?na Dair Baz? Hususlar

- Sözle?me bedelinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararla?t?r?lmas? yasak olan sözle?meler kapsam?nda düzenlenecek k?ymetli evraklarda yer alan bedellerin de döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak belirlenmesi mümkün de?ildir.
- Uluslararas? piyasalarda fiyat? döviz cinsinden belirlenen k?ymetli madenlere ve/veya emtiaya endekslenen ve/veya dolayl? olarak dövize endekslenen sözle?meler, kurallar?n uygulamas? bak?m?ndan "dövize endeksli sözle?me" olarak de?erlendirilir.
- A?a??daki ki?iler kurallar?n uygulamas? bak?m?ndan Türkiye'de yerle?ik olarak de?erlendirilir:
    - Türkiye'de yerle?ik ki?ilerin yurt d???ndaki ?ube, temsilcilik, ofis, irtibat bürosu, i?letti?i veya yönetti?i fonlar,

    - Türkiye'de yerle?ik ki?ilerin yurt d???nda yüzde elli ve üzerinde pay sahipliklerinin bulundu?u ?irketler
    - Türkiye'de yerle?ik ki?ilerin yurt d???nda do?rudan ya da dolayl? olarak sahipliklerinde bulunan ?irketler

Kurallar Uyar?nca Sözle?me Bedelinin Türk Liras? Cinsinden Belirlenmesi

- Döviz cinsinden ödeme yükümlülü?ü kararla?t?r?lmas? mümkün olmayan sözle?melerde yer alan bedellerin, Türk paras? olarak taraflarca 13 Ekim 2018 tarihine kadar yeniden belirlenmesi zorunludur.
- Taraflarca yeniden belirlemede mutabakata var?lamazsa; akdedilen sözle?melerde döviz veya dövize endeksli olarak yer alan bedeller a?a??daki ?ekilde yeniden belirlenir:
    - Söz konusu bedellerin 2/1/2018 tarihinde belirlenen gösterge niteli?indeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankas? efektif sat?? kuru kullan?larak hesaplanan Türk paras? cinsinden kar??l??? bulunur;
    - Bulunan Türk Liras? bedel, 2/1/2018 tarihinden bedellerin yeniden belirlendi?i tarihe kadar Türkiye ?statistik Kurumunun her ay için belirledi?i tüketici fiyat endeksi (TÜFE) ayl?k de?i?im oranlar? esas al?narak art?r?l?r.
- Dövizle sözle?me yasa??na dair düzenlemenin yürürlü?e girdi?i 13 Eylül 2018 tarihinden önce akdedilen konut ve çat?l? i? yeri kira sözle?meleri bak?m?ndan:
    - Sözle?melerde yer alan döviz veya dövize endeksli olarak belirlenen bedeller, yukar?daki metot uyar?nca belirleme tarihinden itibaren iki y?ll?k süre için Türk paras? olarak belirlenir.
    - Taraflarca mutabakata var?lamam??sa; ilk belirlemenin yap?ld??? kira döneminin sonunda, Türk paras? olarak belirlenmi? ilk kira bedeli, belirleme tarihinden belirlemenin yap?ld??? kira y?l?n?n sonuna kadar Türkiye ?statistik Kurumunun her ay için belirledi?i tüketici fiyat endeksi (TÜFE) ayl?k de?i?im oranlar? esas al?narak art?r?lmas? yoluyla Türk paras? olarak ilk belirlemenin yap?ld??? kira y?l?n?n sonundan itibaren bir y?l geçerli olmak üzere belirlenir.
    - Taraflarca belirlenirken mutabakata var?lamazsa, bir sonraki kira y?l? Türk paras? cinsinden kira bedeli ise, yine önceki kira y?l?nda geçerli olan kira bedelinin Türkiye ?statistik Kurumunun belirledi?i tüketici fiyat endeksi (TÜFE) ayl?k de?i?im oranlar? esas al?narak art?r?lmas? yoluyla belirlenir ve belirlenen Türk paras? cinsinden kira bedeli bu f?krada belirtilen iki y?ll?k sürenin sonuna kadar geçerli olur.
- Bedelin belirlenmesine ili?kin hükümler tahsili yap?lm?? veya gecikmi? alacaklar için uygulanmaz.

Türk Paras? K?ymetini Koruma Hakk?nda 32 Say?l? Karara ?li?kin Tebli?'de De?i?iklik Yap?lmas?na Dair Tebli? 6 Ekim 2018 tarihinde 30557 say?l? Resmi Gazete'de yay?mlanarak yürürlü?e girmi?tir.

De?i?ikliklerin tam metnine bu linkten ula?abilirsiniz.

?LG?L? ÇALI?MA ALANLARI

- Ticari Sözle?meler
- Sat?? ve Kiralama Sözle?meleri

Related Attorneys

- DR. E. SEYF? MORO?LU, LL.M.
- BENAN ARSEVEN
- C. HAZAL BAYDAR, LL.M.